

iDecide

www.idecide-project.eu

Μαθητές από μειονεκτικά περιβάλλοντα

Βίαιες και επικίνδυνες οικογένειες

Erasmus+

This project has been funded with support from the European Commission. This publication and all its contents reflect the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

[Project number: 562184-EPP-1-2015-1-CY-EPPKA3-PI-FORWARD]

Βίαιες και επικίνδυνες οικογένειες

Οδηγίες για την τάξη (έμφαση στις μεθόδους διδασκαλίας)

1. **Δημιουργήστε ένα περιβάλλον ασφάλειας και χαμηλού άγχους**, το οποίο προωθεί το σεβασμό και βοηθά κάθε μαθητή που εκτίθεται σε ενδοοικογενειακή βία να αισθάνεται ασφαλής και πως εκτιμάται στο περιβάλλον του σχολείου.
2. **Διδάξτε και ανταμείψτε τη μη βίαιη επίλυση των συγκρούσεων και τη συνεργασία.**
3. **Δημιουργήστε απλούς κανόνες και ρουτίνες**, ώστε οι μαθητές που εκτίθενται σε ενδοοικογενειακή βία να γνωρίζουν τι πρέπει να περιμένουν. Για παράδειγμα, ενημερώστε εκ των προτέρων για τα επερχόμενα μαθήματα, εκδηλώσεις ή δραστηριότητες που μπορεί να συσχετιστούν με δύσκολες εμπειρίες.
4. **Παρέχετε θετικές εμπειρίες και δραστηριότητες** για την προώθηση της ασφάλειας, της αυτοεκτίμησης και της μάθησης. Βοηθήστε τους μαθητές να αναγνωρίσουν τις δυνάμεις τους και να βιώσουν την επιτυχία.
5. **Επαναλάβετε τις πληροφορίες, όπου απαιτείται, με ήρεμο τρόπο.**
6. **Χρησιμοποιήστε συνεργατικές στρατηγικές μάθησης**, οι οποίες επιτρέπουν πιο άμεση ανατροφοδότηση, ευκαιρίες για να μοιραστούν κάτι οι μαθητές και ευκαιρίες μάθησης μέσω μικρών ομάδων.
7. **Επιτρέψτε στους μαθητές να εκφράζονται άνετα** μέσω συζητήσεων, παιχνιδιών και γραπτών εργασιών.
8. **Δώστε απλές εξηγήσεις, όπου είναι δυνατόν**, για πράγματα που μπορεί να προκαλέσουν ανησυχία ή άγχος, όπως σειρήνες ή η παρουσία της αστυνομίας στο σχολείο.
9. **Αυξήστε τις θετικές συνδέσεις με το σχολείο.** Για παράδειγμα, προσπαθήστε να βρείτε κάτι από τα ενδιαφέροντα και τα δυνατά σημεία των μαθητών που να ταιριάζει με το μάθημα που διδάσκετε, μέσω μιας ειδικής εργασίας ή κάποιο project της τάξης.

[Αναφορά: Baker, L., Jaffe, P., Ashbourne, L., Children Exposed to Domestic Violence, A Teacher's Handbook to Increase Understanding and Improve Community Responses, Sponsored by the David and Lucile Packard Foundation, 2002, p. 11]

Οδηγίες στο επίπεδο του σχολείου (έμφαση σε μεθόδους διδασκαλίας)

Κοινότητα

Δημιουργήστε σχέσεις με καταφύγια, προγράμματα νομικής υπεράσπισης, συμβουλευτικές υπηρεσίες, αστυνομικές υπηρεσίες και ΜΚΟ, που ασχολούνται με την προστασία και την πρόληψη της ενδοοικογενειακής βίας. Με αυτόν τον τρόπο, το σχολείο μπορεί να παρέχει ακριβείς πληροφορίες σε οικογένειες σχετικά με πιθανές λύσεις στην κατάσταση που αντιμετωπίζουν στο σπίτι.

Εκπαιδευτικές Επισκέψεις / Εκδρομές / Κατασκηνώσεις / Σχολικές Ανταλλαγές / Εκδρομές στο Εξωτερικό

Οργανώστε σχολικές δραστηριότητες και προγράμματα, που παρέχουν ένα ασφαλές, υποστηρικτικό και ενθαρρυντικό περιβάλλον, για τους μαθητές που αντιμετωπίζουν βία στο σπίτι.

Άλλα: Συμβουλευτική Οικογένειας

Οργανώστε προγράμματα συμβουλευτικής, τα οποία κυμαίνονται από την επιμόρφωση για την ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων, μέχρι την παροχή συμβουλευτικής σχετικά με την κατάχρηση ουσιών.

Άλλα: Αξιολόγηση των μεμονωμένων αναγκών των μαθητών

Διαγνώστε και αξιολογήστε μια ποικιλία θεμάτων ή συνθηκών, συμπεριλαμβανομένων των ακαδημαϊκών προβλημάτων, των προβλημάτων μάθησης, συμπεριφοράς, υγείας και κοινωνικής προσαρμογής.

Γονείς / Σύλλογοι Γονέων

1. **Ενημερώστε όλο το προσωπικό, τους μαθητές και τις οικογένειές τους, σχετικά με τους νόμους και τις σχετικές διαδικασίες** που υποχρεούται να ακολουθήσει το σχολείο σε περίπτωση που εντοπιστεί, υποψιαστεί ή αναφερθεί ότι κάποιο παιδί ή παιδιά που φοιτούν στο σχολείο, βιώνουν βίαιες συμπεριφορές στο σπίτι. Εφαρμόστε αυτές τις διαδικασίες όποτε χρειάζεται.
2. **Οργανώστε προγράμματα συμβουλευτικής**, τα οποία κυμαίνονται από την κατάρτιση επαγγελματικών δεξιοτήτων μέχρι την παροχή συμβουλευτικής σχετικά με την κατάχρηση ουσιών.
3. **Διοργανώστε συναντήσεις μεταξύ των γονέων και εξειδικευμένου προσωπικού**, όπως οι σχολικοί ψυχολόγοι, για να συζητήσουν την πρόοδο των μαθητών και να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα που βι κατά την ανάπτυξή τους.

4. **Δημιουργήστε σχέσεις με καταφύγια, προγράμματα νομικής υπεράσπισης, συμβουλευτικές υπηρεσίες, αστυνομικές υπηρεσίες και ΜΚΟ,** που ασχολούνται με την προστασία και την πρόληψη της ενδοοικογενειακής βίας. Με αυτόν τον τρόπο, το σχολείο μπορεί να παρέχει ακριβείς πληροφορίες σε οικογένειες σχετικά με πιθανές λύσεις στην κατάσταση που αντιμετωπίζουν στο σπίτι.

Ασφάλεια

Οργανώστε σχολικές δραστηριότητες και προγράμματα, που παρέχουν ένα ασφαλές, υποστηρικτικό και ενθαρρυντικό περιβάλλον για τους μαθητές που αντιμετωπίζουν βία στο σπίτι.

Σχολικοί Εορτασμοί / Εκδηλώσεις / Δραστηριότητες

Οργανώστε σχολικές δραστηριότητες και προγράμματα, που παρέχουν ένα ασφαλές, υποστηρικτικό και ενθαρρυντικό περιβάλλον για τους μαθητές που αντιμετωπίζουν βία στο σπίτι.

Σχολικά Έργα (Projects)

Οργανώστε σχολικές δραστηριότητες και προγράμματα, που παρέχουν ένα ασφαλές, υποστηρικτικό και ενθαρρυντικό περιβάλλον για τους μαθητές που αντιμετωπίζουν βία στο σπίτι.

Υποστήριξη Μαθητών

1. **Δημιουργήστε ένα ασφαλές, υποστηρικτικό κλίμα στο σχολείο,** όπως για παράδειγμα, καθιερώνοντας τις προσδοκίες και αξίες συμπεριφοράς εντός σχολικού περιβάλλοντος, τις θετικές παρεμβάσεις και τους μηχανισμούς υποστήριξης, καθώς και τις ψυχολογικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες.
2. **Ενημερώστε όλο το προσωπικό, τους μαθητές και τις οικογένειές τους σχετικά με τους νόμους και τις σχετικές διαδικασίες,** που υποχρεούται να ακολουθήσει το σχολείο σε περίπτωση που εντοπιστεί, υποψιαστεί ή αναφερθεί ότι κάποιο παιδί ή παιδιά που φοιτούν στο σχολείο, βιώνουν βίαιες συμπεριφορές στο σπίτι. Εφαρμόστε αυτές τις διαδικασίες, όποτε χρειάζεται.
3. **Οργανώστε σχολικές δραστηριότητες και ,** που παρέχουν ένα ασφαλές, υποστηρικτικό και ενθαρρυντικό περιβάλλον για τους μαθητές που αντιμετωπίζουν βία στο σπίτι.

Επαγγελματική Επιμόρφωση Δασκάλων/Καθηγητών

1. **Ενημερώστε όλο το προσωπικό, τους μαθητές και τις οικογένειές τους σχετικά με τους νόμους και τις σχετικές διαδικασίες,** που υποχρεούται να ακολουθήσει το σχολείο σε περίπτωση που εντοπιστεί, υποψιαστεί ή αναφερθεί ότι κάποιο παιδί ή παιδιά που φοιτούν στο σχολείο, βιώνουν βίαιες συμπεριφορές στο σπίτι. Εφαρμόστε αυτές τις διαδικασίες, όποτε χρειάζεται.

- 2. Παρέχετε κατάρτιση για εκπαιδευτικούς**, όπως επιμόρφωση για την εκπαιδευτική ψυχολογία, που σχετίζεται με τις κύριες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μαθητές που ανήκουν σε βίαιες οικογένειες κατά την φοίτησή τους.
- 3. Διαγνώστε και αξιολογήστε μια ποικιλία θεμάτων ή συνθηκών**, συμπεριλαμβανομένων των ακαδημαϊκών προβλημάτων, των μαθησιακών δυσκολιών, προβλήματα συμπεριφοράς, υγείας και κοινωνικής προσαρμογής.

Υποστηρικτική βιβλιογραφία

Η ενδοοικογενειακή βία αναφέρεται στην κατάχρηση και / ή επίθεση σε παιδιά ή εφήβους από τους γονείς τους ή σε ενήλικες από τα άτομα του κοντινού περιβάλλοντός τους. Ο όρος χρησιμοποιείται εναλλακτικά ως η κακοποίηση του συντρόφου και η ενδοοικογενειακή βία. Η κακοποίηση χρησιμοποιείται συχνά ως αναφορά στην ενδοοικογενειακή βία ή στη συχνή και σοβαρή βλάβη/ύβρη.

Ως παιδιά που εκτίθενται σε ενδοοικογενειακή βία, "αναφερόμαστε σε παιδιά και εφήβους που βλέπουν, ακούνε ή γνωρίζουν τη βία σε βάρος του ενός γονέα, που διαπράττεται από άλλο γονέα. Χρησιμοποιείται εναλλακτικά για τα παιδιά που ζουν με βία ". (Baker, Jaffe, Ashbourne, Children Exposed to Domestic Violence, A Teacher's Handbook to Increase Understanding and Improve Community Responses, p. 3)

Ενδοοικογενειακή βία

- "εμφανίζεται σε όλες τις ηλικιακές, φυλετικές, κοινωνικοοικονομικές, εκπαιδευτικές, επαγγελματικές και θρησκευτικές ομάδες
- εμφανίζεται μέσα σε μια στενή σχέση
- συνήθως περιλαμβάνει επαναλαμβανόμενη συμπεριφορά, συμπεριλαμβανομένων διαφορετικών τύπων κακοποίησης
- σωματική επίθεση, ψυχολογική, συναισθηματική και οικονομική κακοποίηση και κακοποίηση παιδιών
- χρησιμοποιείται για να εκφοβίσει, να ταπεινώνει ή να τρομάζει τα θύματα ως ένας συστηματικός τρόπος διατήρησης της εξουσίας και του ελέγχου πάνω τους".

Σημάδια ότι ένας μαθητής αντιμετωπίζει δυσκολίες εξαιτίας ενδοοικογενειακής βίας:

- "παράπονα φυσικού χαρακτήρα (πόννοι, μελανιές κτλ)
- κόπωση
- συνεχή ανησυχία για τον πιθανό κίνδυνο και / ή την ασφάλεια των αγαπημένων
- θλίψη ή / και απόσυρση από άλλους και δραστηριότητες
- χαμηλή αυτοεκτίμηση και έλλειψη εμπιστοσύνης, ιδίως για τη συμβολή σε νέες δράσεις/καταστάσεις (συμπεριλαμβανομένων των ακαδημαϊκών)
- δυσκολία στην προσοχή στην τάξη
- εκρήξεις θυμού που απευθύνονται σε συνομηλίκους, καθηγητές ή τον εαυτό του
- εκφοβισμός."

[Αναφορά: L. Baker, P. Jaffe, L. Ashbourne, Children Exposed to Domestic Violence, A Teacher's Handbook to Increase Understanding and Improve Community Responses, p. 9]

Χρήσιμες Ιστοσελίδες

Domestic Violence and Violence Related Research Resources

<http://www.growing.com/nonviolent/research/dvlinks.htm>

Unicef Innocenti Research Centre Digest no 6 June-2000

<http://www.unicef-icdc.org/publications/pdf/digest6e.pdf>

Classroom Behaviour

<https://www.counseling.org/docs/default-source/vistas/the-effects-of-violence-on-academic-progress-and-classroom-behavior.pdf?sfvrsn=12>

The effect of family violence on children's academic performance and behavior:

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2625936/>

State of Domestic Violence in the South of Europe:

<http://www.apav.pt/home.html>

Domestic Violence:

<http://www.domesticviolenceroundtable.org/effect-on-children.html>

Αναφορές

Baker, L., Jaffe, P., Ashbourne, L., 2002, Children Exposed to Domestic Violence, A Teacher's Handbook to Increase Understanding and Improve Community Responses, Sponsored by the David and Lucile Packard Foundation

Crosson-Tower, C., 2003, The Role of Educators in Preventing and Responding to Child Abuse and Neglect, CHILD ABUSE AND NEGLECT-USER MANUAL SERIES, U.S. Department of Health and Human Services, Administration for Children and Families, Administration on Children, Youth and Families Children's Bureau Office on Child Abuse and Neglect

Crosson-Tower, C., 2002, When children are abused: An educator's guide to intervention (pp. vii-viii). Boston, MA: Allyn and Bacon

Farrell AD, Bruce SE, 1992, Impact of exposure to community violence on violent behavior and emotional distress among urban adolescents. J Clin Child Psychology, 26:2. [PubMed]

MacDonald, L. & Frey, H. E., 1999, Families and schools together: Building relationships.

Juvenile Justice Bulletin, 1998, Washington, DC: U.S. Department of Justice, Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention; Cotloff, P.